

Ændringsforslag nr. 3 om indsættelse af en ny paragraf vedtoges med 89 stemmer mod 85.

Ændringsforslag nr. 4 om en ny affattelse af § 11 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 90 stemmer mod 85.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Tredje behandling af lovforslag nr. L 11:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Bortfald af reguleringer, nedsættelse af dækningsgrad, forhøjelse af bidrag m.v.).

(Fremsat 5/10 82. Første behandling 8/10 82. Betænkning 13/10 82. Anden behandling 14/10 82. Tillægsbetænkning 15/10 82).

Der var stillet 6 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Forhandling

Svend Auken (S):

Det ændringsforslag, som vi skal stemme om om et øjeblik, er stillet af arbejdsministeren og støttes af et flertal i folketinget. Det forringer det resultat, der blev opnået ved folketingets anden behandling af dette forslag. Det betyder for alle dagpengemodtagere og alle fremtidige efterlønsmodtagere efter 1. januar 1983, at de til forskel fra alle andre

mennesker i dette land ikke får én kroners kompensation for prisstigninger i mere end 2 år. Alt efter hvor kraftigt prisstigningerne slår igennem, alt efter hvor meget regeringens øvrige forslag på daginstitutionsområdet, på huslejeområdet osv. vil påvirke deres økonomi, vil de falde med mange procent i levestandard.

Derfor er det ikke rigtigt, som fru Lone Dybkjær sagde for et øjeblik siden, at der ikke sker sociale forringelser ved dette. Jeg indrømmer fru Lone Dybkjær blankt, at helt så brutalt og helt så groft, som det oprindelige forslag var udtryk for, er dette forslag ikke, men der er tale om meget væsentlige forringelser.

Jeg vil også tage en anden tråd op. Fru Lone Dybkjær sagde, at en drastisk forhøjelse – og jeg tror, at det radikale venstre oprindeligt havde forestillet sig med hele tre dagpengesatser – af medlemsbidraget til arbejdsløshedsforsikringen skulle være udtryk for en særlig form for solidaritet med de arbejdsløse. Jeg tror, at fru Lone Dybkjær overser den kendsgerning, at de fremtidige efterlønsmodtagere, der ingen regulering får, at dagpengemodtagere under arbejdsløshedsforsikringen, altså de arbejdsløse, også skal betale dette forøgede kontingent. De, der er så sikre i deres beskæftigelse – f.eks. en del inden for den offentlige sektor – at de ikke i solidaritet med de ledige er medlemmer af en arbejdsløshedskasse, slipper. Det er bestemt ikke de arbejdsløse, der slipper for denne byrde, tværtimod vil de uregulerede dagpenge i fremtiden skulle bære en ekstra belastning om året på 1.000 kr.

Det ligger i dette, at socialdemokratiet ikke kan medvirke til disse ændringsforslags gennemførelse.

Bo Kristensen (KF):

Det konservative folkeparti kan anbefale de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag, fordi de er et led i den samlede omkostningssænkende politik.

Jeg vil gerne give udtryk for som under førstebehandlingen, at dagpengeloven er en forsikringslov. Derfor må det være rimeligt, at denne forsikring også direkte bærer byrden af dagpengefunktionen. Derfor hilser vi denne lovgivning med tilfredshed.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg vil bede om, at man, navnlig i sidegangen, indstiller samtalerne, så man kan følge forhandlingerne.

Hans Jørgen Holm (V):

Jeg skal på venstres vegne tilsige støtte til de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag og til forslaget som helhed, hvis disse ændringsforslag bliver vedtaget.

Vi har gentagne gange fra socialdemokratiet hørt, at dette forslag ensidigt vælter byrderne over på de svageste i samfundet. Nu har vi lige vedtaget lovforslaget om, at der ikke i den kommende overenskomstperiode skal ske dyrtidsregulering af lønningerne. Derfor er det også rigtigt, at de ændringer, der sker i kroner og øre med det lovforslag, vi nu har til behandling, ikke vil have den samme realøkonomiske virkning.

De socialdemokratiske medlemmer og deres ordførere har gentagne gange understreget, at det er voldsomme nedskæringer. Vi har ikke hørt så meget om de reallønsændringer, det drejer sig om, og realiteten er, at de reallønsændringer, der sker på den måde, som vi nu lægger politikken til rette, ingenlunde er større end dem, socialdemokratiet har lagt op til. Hvis jeg har forstået den tidligere statsminister rigtigt, sagde han gentagne gange: der er behov for, at der sker en real-løns-sænkning. Derfor finder jeg, at dette forslag passer ind i helheden omkring den politik, regeringen har lagt til rette. Det er de mange, der skal bære byrderne, og der skal ske en fordeling på de forskellige grupper.

Vi indstiller forslaget til vedtagelse.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Socialistisk folkeparti agter at stemme imod ændringsforslagene, og vi agter at stemme imod forslaget som helhed.

Jeg må erkende, at det er lykkedes for de radikale at få fastholdt 90 pct.-satsen. Jeg var under førstebehandlingen meget bekymret, da det radikale venstre annoncerede, at de ville gøre det. Det var jeg på baggrund af erfaringer om, at tingene kan skifte undervejs, men jeg skal da ønske til lykke med, at det på det punkt lykkedes at fastholde nogle af tingene.

Når det er sagt, skal jeg ikke udtrykke nogen stærkere jubel over det, fordi der ifølge

forslaget, som det foreligger nu, ingen reguleringer finder sted. Derfor ender det med, at man i løbet af denne periode kommer meget langt ned i procentdækning af arbejdsløshedsunderstøttelse. Alt tyder på, at vi, når perioden udløber, er nede på de 80 pct. som i det oprindelige forslag fra regeringen. Det vil vise sig, for det kan vi først se på beregningerne, når de kommer, men jeg er bange for, at det ender sådan.

Under alle omstændigheder er det et forfærdeligt forslag. Jeg vil godt tage en enkelt gruppe frem, som ellers plejer at være den gruppe, som det radikale venstre taler smukt og varmt om. Det er de små håndværksmestre og deres ansatte. De to grupper rammes hårdt.

Vi har haft deputationer i arbejdsmarkedsudvalget, der klart har vist, at det lige præcis er de små håndværksmestre og deres ansatte, det kommer til at gå ud over, fordi man indfører nye regler, der gør det nemt at blive sendt på dagpenge i nogle dage. De små håndværksmestre vil komme til at betale nogle penge, som de ikke hidtil har betalt, medmindre de er i den situation, at de må heltidsfyre deres folk. Det, jeg taler om, er selvfølgelig dem, der får supplerende understøttelse på timetal om ugen, men sandelig også om de små håndværksmestre, som har nogle meget kortvarige akkorder og ansættelser af folk ved den samme mester, men hvor arbejdets indgåelse og afslutning gør, at de kommer i en anden situation i forhold til dagpengene. Det vil komme til at betyde ret meget. Jeg begriber ikke, at man ikke har været meget mere opmærksom på det, end man har været fra de radikales side.

Når dette forslag bliver vedtaget, vil det igen være noget, der rammer kvinderne ekstra hårdt. Jeg havde ellers forstået fra de radikales hovedbestyrelsesmøde, at det var en af de ting, man skulle sikre at det ikke gjorde, men det har man altså ikke gjort, for netop løsarbejdere og deltidsarbejdende på supplerende dagpenge er jo typisk kvinder. I det hele taget har kvinderne i øjeblikket den største arbejdsløshedsprocent. Det vil sige, at det er dem, der kommer til at betale regningen.

Efterlønsmodtagerne fremover bliver jo selvfølgelig også ramt af dette, og man kan frygte, at den gode lov, som også var til gavn for en del unge mennesker på arbejdsmarke-

[Lilli Gyldenkilde]

det, fordi deltids- eller efterlønsmodtagere trak sig ud af arbejdsmarkedet for at gøre plads for de unge, fremover nok vil blive mindre god, fordi efterlønsmodtagerne jo ikke får så gode vilkår, som efterlønsmodtagere har haft tidligere.

Jeg vil da lige sige til fru Lone Dybkjær i anledning af, hvad hun sagde om det forrige lovforslag – nemlig at der ingen velstand er at dele, derfor må vi dele disse nedskæringer – at i et lovforslag, der bliver behandlet samtidig med dette, sker der det, fordi det radikale venstre ikke har villet være med til et ændringsforslag, som både socialdemokratiet og SF ville, at formueskatten faktisk lempes, så man kan ikke med ærligheden i behold være bekendt at stå at sige, at man her fordele disse byrder. Det gør man bestemt ikke. Det er stadig væk en meget ensidig fordeling.

Så vil jeg i øvrigt ønske det radikale venstre til lykke med deres nye samarbejdspartnere.

Lone Dybkjær (RV):

Må jeg sige til fru Lilli Gyldenkilde, at fremskridtspartiet i øvrigt er den samarbejdspartner, som SF, når det passer dem, vælger at arbejde sammen med f.eks. omkring invalidepension.

Jeg skal gå ind på spørgsmålet om selve ændringsforslagene og nogle af de kommentarer, der har været til det. Det fremgår jo af betænkningen, at vi stemmer for ændringsforslagene, fordi der, sådan som lovforslaget foreligger nu, er tale om både en fastfrysning og om de maksimale dagpengesatser, om 90 pct. Endvidere er der tale om en velstandsregulering. Den velstandsregulering har vi ikke ment der var basis for at tage ind, fordi vi ikke synes, det er rimeligt at velstandsregulere for de arbejdsløse og på sygedagpengene. Vi har simpelt hen ikke ment, at vi kunne tillade os at fortsætte med automatikken på dette område. Det er jeg klar over at der er nogle forskelle ved.

Så siger hr. Svend Auken, at der er tale om forringelser. Ja, der er tale om forringelser. Det skal der da ikke være nogen tvivl om. Alene af den grund, at vi fastfryser et beløb, må der, hvis der i øvrigt sker en glidning i samfundet, blive tale om nogle forringelser. Det har vi aldrig lagt skjul på. Jeg har sagt, at vi mente, det var det bedste, vi kunne

gøre på nuværende tidspunkt. Det indebar nemlig, at der var nogen, der ikke direkte kom til at gå ned i indkomst eller løn, og det fandt vi vi måtte arbejde for.

Så taler fru Lilli Gyldenkilde om »nede på 80 pct.«. Jeg ved ikke, hvad det er for noget, for man får jo stadig væk 90 pct. af lønnen, men dog naturligvis kun maksimale dagpenge. Hvad er det, der sker? Der sker faktisk det, at vi ikke forringer tilstanden for de dårligst stillede, men relativt mere for dem, der rammer loftet. Det er jo den fordelingspolitik, der sker, og derfor er det jo ikke noget forfærdeligt, når fru Lilli Gyldenkilde siger, at man er nede på 80 pct. Det er man ikke. Man er på 90 pct., men det er da klart, der sker det, at flere og flere rammer maksimum. Det ved vi udmærket godt, men det har stadig væk ikke noget med 80 pct. at gøre. Kort sagt beskytter vi de svagest stillede, nemlig dem, der ikke har de maksimale dagpenge og sygedagpenge.

Hr. Svend Auken mener, jeg har overset medlemskontingentet til de arbejdsløse. Nej, det har jeg ikke overset. Jeg har heller ikke overset efterlønsmodtagerkontingentet. Det tror jeg også hr. Svend Auken udmærket godt ved. Det, jeg har sagt, er, at man overvælter nogle byrder på 100 pct. i stedet for at have dem på 1/10, og så bidrager alle, fordi sådan er forsikringsordningen. Det er da klart, at man kunne have fundet andre modeller, men det er jo ikke så frygtelig mange konstruktive modeller, vi har mødt fra socialdemokratiets side. Derfor har vi faktisk fundet, at den, vi selv har kørt frem med, har været den bedste. Vi har ikke fået alternative forslag fra socialdemokratiets side.

Så er der spørgsmålet om, at nogle slipper. Sådan vil det jo altid være med forsikringsordninger. Hvis hr. Svend Auken mener, det specielt vil være de offentligt ansatte, der ikke vil forsikre sig, kan det måske i øvrigt bøde på de indgreb, der foretages over for de offentligt ansatte, hvis det er det, der bliver alternativet. Jeg tror nu i øvrigt ikke, det bliver det. Tilgangen til arbejdsløshedskasserne viser, at der er flere og flere, der vil gå ind i denne forsikringsordning, hvad jeg i øvrigt også mener man bør gøre.

Til fru Lilli Gyldenkilde. Jeg sagde, der er ingen velstand at fordele, der er ingen yderligere velstand at fordele. Jeg ved udmærket godt, at der kommer andre elementer i skat-

[Lone Dybkjær]

telovgivningen, som hr. Bernhard Baunsgaard vil komme ind på. Jeg skal ikke kaste mig ind i det. Men det er selvfølgelig, fordi vi mente, der var begået nogle fejl på disse områder og der var nogle urimeligheder i forbindelse med formuebeskatningen.

Jeg mener ikke, at ligestillingen mellem mænd og kvinder skal rettes op ved hjælp af en arbejdsløshedsforsikringslov. Det er altså ikke dér, vi skal sætte ind. Derfor ved fru Lilli Gyldenkilde også, at det er ikke her, man virkelig kan arbejde for spørgsmålet om ligestilling. Det er på helt andre sider i samfundet. Det er i forbindelse med skattelovgivningen, sådan at der kommer en økonomisk ligestilling dér, det er i forbindelse med uddannelse, sådan at kvinder bliver lige så godt uddannet som mænd osv. Der kan ikke i forbindelse med en arbejdsløshedsforsikringslovgivning laves en særlig lovgivning for hunkønsvæsener.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal gøre det kort, for jeg agter selvfølgelig ikke at kaste mig ud i en diskussion om selvfølgegheder. Jeg påstår jo ikke, at vi gennem arbejdsmarkedslovgivningen skal arbejde for ligestilling, for det lader sig jo ikke gøre. Jeg siger, at de, der rammes hårdest med dette, fordi der er så mange arbejdsløse, er kvinderne. Det er min påstand, og den holder jeg fast ved, og den kan ikke afvises.

Med hensyn til 90 og 80 pct., og hvad vi ellers har, vil jeg så til oplysning både for salen og andre interesserede og da også lidt for fru Lone Dybkjær sige, at nu fastfryses satsen på 90 pct. Vi ved alle sammen, at langt de fleste, der modtager arbejdsløshedsunderstøttelse, kun modtager en dækning, der ligger mellem 50 og 65 pct. af tidligere indtjening. Når jeg påstår, at denne fastfrysning i dette lovforslag på 90 pct. vil ende med at være lige så ringe som den oprindelige, hænger det netop sammen med, at selve dækningen bliver så meget lavere, når der ingen reguleringer sker undervejs. Kald det 80 eller 90 pct., eller kald det, hvad man vil, men når der ingen reguleringer finder sted, betyder det reelt, at folk får mindre dækning, i samme øjeblik de tjener over 50 kr. i timen, og det gør langt de fleste.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Til fru Lilli Gyldenkilde. Det er jo ikke langt de fleste, der rammes af dette loft. Det har ikke noget med de 80 eller 90 pct. at gøre. Stadig væk er det sådan, at hvis man har lav løn, vil man få 90 pct.s dækning, og det er det, der er det afgørende. Og jeg har sagt, at da har vi faktisk lavet en udligning, der er til fordel for de svageste stillede. Skal vi endelig drage kvinderne ind i billedet, er det altså også til fordel for dem, for vi har sikret, at de fortsat får 90 pct. Hvis deres løn vokser, vil de få mere, fordi de ikke rammer loftet, og det er det fordelingsmæssige sigte, som jeg synes fru Lilli Gyldenkilde totalt overser.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg synes, dette er fantastisk, fru Lone Dybkjær. Alle deltidsarbejdende kvinder på supplerende hjælp får et ordentligt hak i tuden af denne lov. Så kan vi diskutere 90 og 80 og 65 og 50 pct., jeg er bedøvende ligeglad med de procentsatser. Fakta er, at disse mennesker får et hak i tuden.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Det er rigtigt, at de på supplerende dagpenge bliver dårligere stillet, end de var tidligere, men igen er der tale alt andet lige om relativt bedre stillede grupper, fordi de dog har et arbejde; det har de, der er på fuldtidsdagpenge jo ikke. Det er derfor, vi mener, at det er socialt forsvarligt.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Så kan jeg konstatere, at de, der så rammes af det lovforslag, vi behandler senere i dag, og som bestemt ikke arbejder, får en fordel af, at formueskatten lempes, og det er også en form for regulering.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

VS vil anbefale dette lovforslag til forkastelse ved tredje behandling, og det gør vi, fordi det sætter ind over en bred front og rammer enormt hårdt. Godt nok fastfryses dagpengene nu, men de, der skal ned på supplerende understøttelse, skal ned på den ny-

[Elisabeth Bruun Olesen]

uddannedes sats. Der er en masse andre ting i dette lovforslag, som der ikke er blevet talt så meget om, men som er enormt vigtige at hive frem.

Retten til arbejdsløshedsunderstøttelse på grund af vejrlig bortfalder nu for de første tre dage, og administrativt – som der står så smukt i loven – gennemfører man en skærpende af mindstekravet til arbejdsløshedens længde fra de nuværende 8 timer til 10 timer. Man skærper også betingelserne for udbetaling af dagpenge for søgnehellidage, ligesom mulighederne for en ny beregning af dagpengebeløbet til det enkelte medlem begrænses.

Disse forringelser skal jo ses i lyset af, at over de sidste tre år er realværdien af arbejdsløshedsunderstøttelsen allerede faldet med 10 pct. Hele ideologien bag forringelserne er en hetz imod de arbejdsløse. Der gribes ikke ind over for de arbejdsgivere, der smider folk på arbejdsfordeling, der gribes ikke ind over for de arbejdsgivere, der hjemsender folk, der gribes ikke ind over for de arbejdsgivere, der sender folk på deltid, over for arbejdsgivere, der sender folk hjem dagen inden en ferie osv. osv. Det er ensidigt lønmodtagerne, der rammes.

Jeg vil godt sige lidt mere om de supplerende dagpenge. Det betyder i kroner og øre meget i dagens tal, og det er jo frosset fast nu: 335 kr. i maksimal dagpengesats. Nu skal den supplerende understøttelse sættes ned til den nyuddannedes sats, der er på 266 kr. Ifølge arbejdsministerens egne tal betyder det en nedgang i bruttoindkomsten på langt over 9.000 kr. om året for en person, der er på 20 timers arbejde og 20 timers supplerende understøttelse.

Så kan fru Lone Dybkjær nok sige, at det ikke rammer kvinder, men da vil jeg pointere, at det er fru Lilli Gyldenkilde, der har ret og har fat i den rigtige ende. 95 pct. af samtlige deltidsarbejdende er kvinder, og så er det simpel logik, at det er kvinderne, der rammes hårdst, det er de svageste i samfundet. Så kan fru Lone Dybkjær sige, at det er de mere privilegerede, der dog har 20 timers job. De privilegerede grupper, fru Lone Dybkjær taler om, er folk bl.a. inden for det offentlige område, f.eks. bibliotekarer, som har en lav løn, og som i dag stort set ikke kan få fuldtidsarbejde. De sættes nu gevaldigt ned, og det er et kvindefag.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Da spørgsmålet om formuebeskatning ustandselig bringes op på en ikke særlig saglig måde af visse medlemmer, synes jeg, det er nødvendigt at komme med følgende bemærkninger og oplysninger.

Den forrige regering lykkedes det ikke for at opfylde det løfte, som skatteministeren gav folketingsrådet, nemlig at der i forrige folketingsamling skulle ske ændringer i formueskatten, så den ikke havde de ødelæggende virkninger, den fortsat har for erhvervslivet, ødelæggende i den forstand, at man nedlægger arbejdspladser, fordi formueskatten virker forkert. Så længe denne tilstand eksisterer, vil vi overhovedet ikke være med til at skærpe formueskatten, fordi det, der først og fremmest rammes, er arbejdspladser i dette land. Det har den socialdemokratiske regering og den socialdemokratiske skatteminister erkendt, og derfor gav han løftet. Nu håber jeg bestemt, at det meget hurtigt lykkes for denne regering at gennemføre de nødvendige ændringer, så arbejdspladser i hvert fald ikke bliver ophævet på grund af formueskatten.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Jeg vil gerne understrege over for de radikale, at der ikke er tale om, at formueskatten skærpes. Sådant som reglerne er – og det var de regler, der faldt, fordi de radikale ikke ville stemme for dem – er formueskatten lempet. Der er sket to ting, som indebærer denne lempelse. For det første har man nedskrevet erhvervsaktiver med 30 pct., og for det andet er ejendomspriserne faldende. Folk med den samme mængde aktiver kommer næste år til at betale lavere formueskat, fordi de radikale ikke ville støtte det forslag, som blev fremsat af SF og socialdemokratiet, om at fastholde et uændret provenu af formueskatten.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Der kan komme mange oplysninger frem her: solen er stadig sol, og månen er stadig måne. Og det er fuldstændig korrekt, at ejen-

[Bernhard Baunsgaard]

domspriserne er vigende, men det er jo ikke det, der er spørgsmålet, når vi taler om arbejdspladser, det troede jeg dog hr. Jens Thoft vidste. Det, der er i vejen med formuebeskatningen, det er kursen på aktierne, det er den, der ødelægger arbejdspladserne, og det er den, vi ikke har fået rettet. Det er det forhold, den forrige regering ikke nåede at rette tilstrækkeligt, og jeg vil ikke være med til i denne krisesituation at skærpe en beskatning, der vil ødelægge arbejdspladser, det kan ikke være fornuftig politik.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Det ville være gavnligt, om man diskuterede de ændringsforslag, der er til behandling.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Det, diskussionen med SF gik på, var, om de radikale delte sol og vind lige; og den måde, de radikale deler sol og vind lige på, er altså ved at lempe formueskatten og samtidig være med til sammen med regeringen at gennemføre hele dette nedskæringsfelttog. Det er de radikales måde at dele sol og vind lige på. De velhavende får det bedre, og de fattige får det fattigere, det er sol og vind.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Hr. Bernhard Baunsgaard for en sidste kort bemærkning, så går vi over til ordfører-rækken.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg tror ikke, det er god propaganda at udtale sig mod kendsgerningerne. Det radikale venstre har sammen med socialdemokraterne og SF gennemført, at de store indkomster i dette land skal være med til at betale for, at vi kan komme over den økonomiske krise, det er en kendsgerning, men jeg skal gerne gentage her, at vi vil ikke være med til at betale på den måde, at vi tvinger arbejdspladser ud i ødelæggelse. Så håber jeg, det er klart, også for hr. Jens Thoft. Vi vil gerne være med til at sørge for, at de store betaler, men vi vil ikke være med til at ødelægge arbejdspladser.

Steffensen (KrF):

Der er grund til at gøre opmærksom på også i forbindelse med dette lovforslag, at der ifølge dagspressen er stor forståelse i befolkningen for de indgreb, som skal finde sted; det synes jeg er vigtigt. Vi må være glade for, at der er forståelse for, at det er nødvendigt i fællesskab at bære byrder, og derfor støtter kristeligt folkeparti dette forslag.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg havde lidt svært ved at forstå hr. Svend Aukenes forholdsvise vrede bemærkninger vedrørende dette lovforslag. Hr. Svend Auken gjorde et stort nummer ud af, at det betød en forringelse i forhold til lovforslaget, som det så ud efter anden behandling, men hvis hr. Svend Auken sammenligner forslaget, som det ser ud nu, med det oprindelige forslag, som vi havde til første behandling her i folketinget for 1 uge siden, må selv hr. Svend Auken indrømme, at der er sket væsentlige forbedringer. Vi har fået en ordning, således at de mennesker, der i dag er omfattet af efterlønsystemet eller senest går på efterløn den 1. januar 1983, ikke bliver berørt. Vi har ændret vores oprindelige forslag om en nedsættelse af dagpengesatsen først til 85 pct. og derefter til 80 pct., så vi nu har accepteret, efter at have lyttet til debatten i folketingssalen, en procent på 90, men med fastfrysning. Det synes jeg er væsentlige indrømmelser fra regeringens side, og jeg synes også, det er udtryk for, at vi i fællesskab er nået frem til et fornuftigt resultat.

Jeg tror heller ikke på, hr. Svend Auken har ret, når han tidligere på dagen har sagt, at regeringen gennem sin politik bevidst stiller mod konfrontationer med befolkningen. Her i dag har man kunnet læse i et dagblad om en stor undersøgelse af, hvordan befolkningen ser på en række af de forslag, regeringen har fremsat. Og hvad kommer der så ud af denne undersøgelse? At der i befolkningen er et meget bredt flertal for, at disse forslag skal bakkes op og gå igennem.

Regeringen har, som jeg har sagt under både første og anden behandling, erkendt, at der på mange områder er tale om barske forslag, men jeg finder, at det er meget positivt, at også den danske befolkning er klar over, at dette er en krisetid, og at vi i en krisetid må komme med forslag, der indebærer besparelser og omstillinger på forskellige områ-

[Arbejdsministeren]

der. Og så synes jeg, vi skal være tilfredse med, at det resultat, som vi nu står med her ved tredje behandling, faktisk er et resultat, vi godt kan leve godt med, og som er blevet væsentlig forbedret i forhold til første behandling. Det er jeg også som minister tilfreds med, og den opfattelse ved jeg at resten af regeringen deler.

Svend Auken (S):

Det er vist første gang, en regering lige-frem i folketingssalen roser sig af forbedringer i sin egen lovgivning, som den selv har stemt imod. Det kalder jeg liberalisme. (*Mun-therhed*).

Sandheden om det, som fru Lone Dybkjær roser sig så meget af, nemlig at regeringens oprindelige plan om et attentat med det samme mod alle mennesker på efterløn og på dagpenge i dette land med 1.000 kr. om måneden er blevet forhindret, er, at det ikke skyldes fru Lone Dybkjærs forhandlinger med de nye venner til højre i salen; det skyldes alene, at socialdemokratiet og andre partier stemte regeringen ned sammen med det radikale venstre og derved gennemførte en 90 pct.s regulering. Regeringen havde et andet forslag, men blev stemt ned ved anden behandling.

Så synes jeg heller ikke, at fru Lone Dybkjær skal overse én ting, nemlig at det kun er på papiret, folk fastholder en 90 pct.s dækningsgrad. Sandheden, som vi har fået den afsløret under udvalgsarbejdet, er, at ved udgangen af perioden, altså pr. 1. april 1985, er alle nede på de 80 pct., som regeringen oprindeligt havde foreslået, med de reguleringer, regeringen havde lagt op til. Det er altså bare en udsættelse af den almindelige sænkning for disse gruppers vedkommende. Så kan man selvfølgelig diskutere, hvem der skal bære krisens byrder.

Vi tror ikke, at det er muligt at friholde overførselsindkomsterne, altså pensioner, efterløn, dagpenge osv., men det, vi vender os imod, er, at disse grupper skal bære en særbelastning og gå hurtigere ned i levestandard end alle andre. Forestil Dem en efterlønsmodtager på 80 pct., som kommer på denne efterlønsatts efter den 1. januar 1983! Vedkommende familie skal leve for 80.000 kr. om året og får ikke én øres forbedring frem til 1. april 1985. Ingen anden gruppe i

den danske befolkning skal bære en sådan belastning.

Så kan vi selvfølgelig i fællesskab glæde os over, at de ikke fik dette spark på én gang eller i to omgange, men at vi har udsat det til en gradvis gennemførelse frem til 1. april 1985. Det kommer imidlertid til at skabe meget, meget store menneskelige, sociale og økonomiske problemer for familier, der må leve af dagpenge, og for familier, der i tillid til lovgivningen går på efterløn.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil meget gerne medgive socialdemokratiets ordfører, hr. Svend Auken, at det ikke er ved forhandlinger med regeringen, dette er kommet igennem, men heldigvis fordi såvel socialdemokratiet som SF og også andre stemte for det radikale forslag, og det er vi taknemlige for. Vi er glade for, at socialdemokratiet ikke meldte sig totalt ud af systemet.

Så er der spørgsmålet om de 80 pct. Stadig væk er det sådan, hr. Svend Auken, at der er tale om 90 pct. af den hidtidige løn, dog med et maksimum, og derfor må det dreje sig om, hvordan udviklingen er i den øvrige del af samfundet. At begynde at køre frem med de 80 pct. er og bliver demagogisk tale og i øvrigt faktisk helt forkert – for nu at bruge et meget blidt udtryk for det, hr. Svend Auken siger.

Hr. Svend Auken har jo selv stemt for, at vi bevarede satsen på 90 pct. Hvorfor i himlens navn vil hr. Svend Auken så nu pludselig gøre den til 80 pct? Jeg er udmærket godt klar over, at der er nogle flere, der rammer maksimum, og derfor har jeg sagt, at der er tale om inden for denne gruppe at beskytte de svagest stillede, nemlig dem, der end ikke når op på maksimum.

Når det så drejer sig om det med de store menneskelige omkostninger, som hr. Svend Auken gør sig til den store talsmand mod, må man sige: i øjeblikket har vi beskyttet de efterlønsmodtagere, der er gået ind i systemet, og det ved hr. Svend Auken også godt. De er faktisk ikke så forfærdelig meget dårligere stillede, end de var før. Nu sker der det, at de kommende efterlønsmodtagere ikke bliver reguleret. Det er rigtigt, lige så vel som dagpengemodtagerne ikke bliver reguleret.

[Lone Dybkjær]

Men det passer jo ikke, at de går ind i systemet uden at vide, hvad der sker. De kan roligt gå ind i tillid til systemet. De ved godt nok, at de ikke bliver reguleret, men de kan totalt forudsige, hvordan deres situation vil være. Der er ikke tale om uforudsete ting, som hr. Svend Auken antyder at der er.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg havde lidt svært ved at forstå hr. Svend Aukens bemærkninger, for han har jo selv været minister i en mindretalsregering, så han kender dens vilkår. Men hr. Svend Auken har ret i, at dette er en ny regering, der har præsenteret en ny politik, og for os har det altså været meget væsentligt at lytte til, hvad der er sket i folketings salen; derfor kom regeringen også allerede efter første behandling selv med et ændringsforslag, som gik ud på, at de hidtidige efterlønsmodtagere ikke skulle være omfattet af de nye regler. Vi havde lyttet til, hvad både hr. Svend Auken og fru Lone Dybkjær havde sagt under første behandling.

Så har vi måttet bøje os for – og jeg synes, det er godt, at forhandlingerne sker her i salen – at satsen er blevet 90 pct., det har regeringen accepteret.

Så har vi i udvalget sagt: o.k., hvis vi fastholder 90 pct., må vi have en fastfrysning, for så har vi ikke mulighed for at få denne velstandsregulering. Som fru Lone Dybkjær tidligere sagde: Der er ikke rigtig nogen velstand at dele ud af, og når vi fjerner automatikken i øvrigt i vores lønsystem, må det også være rimeligt at gøre det i denne sammenhæng.

Det er jo heller ikke sikkert, at det går så galt, som hr. Svend Auken antyder, for hvem siger, at priserne kommer til at stige så meget, som hr. Svend Auken er inde på. Det, regeringen lægger op til, er et avancementstop, og det kommer også til at få betydning for de mennesker, som er omfattet af de kommende regler. Jeg synes altså, at hr. Svend Auken måske burde overveje situationen noget mere og egentlig være tilfreds med, at forhandlingerne, sådan som hr. Svend Auken havde ønsket det, skete i folketings salen og i folketingsudvalget, og at der her er en regering, som lytter til, hvad oppositionen siger, vel at mærke de partier, som er villige til på et positivt grundlag at gå ind i nogle drøftelser

med regeringen. Det har vi levet op til, og det har altså givet nogle resultater.

Svend Auken (S):

Nu er det jo ikke min position, der er særlig interessant. Det, der er interessant, er, hvordan situationen vil være for dagpenge-modtagere og for efterlønsfamilier med det, der nu sker ved tredje behandling.

Lad os nu gøre det konkret. Vi har et menneske, der er blevet afskediget for et par år siden i en alder af 57-58 år. Vedkommende vil have opbrugt sin dagpengeret, når han fylder 60 her til januar. Han vil derefter kunne gå over på efterlønnens anden sats, de 80 pct., og det er ca. 80.000 kr. om året. Han er eneforsørger, for det er det almindelige familiemønster i sådan en familie. Den familie skal leve for 80.000 kr., hvoraf den skal dække fordyrelser på husleje, på mad, i kontingent til arbejdsløshedsforsikring osv. Ene af alle grupper i det danske samfund skal en sådan familie leve for det samme kronebeløb uafbrudt i 2¼ år. Det er den stilling, mange familier bliver bragt i, som er det afgørende i denne forbindelse.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Hr. Svend Auken siger, at det er helt umuligt for folk at leve for 80.000 kr. om året. Jeg ved det ikke. Jeg ved ikke, om hr. Svend Auken har prøvet det, men masser af familier i Danmark er jo i den situation. Der er også mange familier, hvor begge ægtefæller er efterlønsmodtagere, eller hvor den ene er efterlønsmodtager og den anden stadig væk er i arbejde. Der er også mange mennesker i Danmark, som ligger på lavtløns satsen, og som jo ikke har væsentligt højere indtægter, og hvis vi ser på hele pensionistområdet, ligger pensionisterne dog væsentligt lavere i indtægt end efterlønsmodtagerne.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 6 angående titlen vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 vedtoges med 88 stemmer mod 85.

Ændringsforslag nr. 1 og 3 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 vedtoges med 89 stemmer mod 84.

Ændringsforslag nr. 5 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 89 stemmer mod 84.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Inden vi går over til næste sag på dagsordenen, gør jeg opmærksom på, at det er min hensigt at udsætte mødet kl. 11.45 og genoptage det kl. 13.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Tredje behandling af lovforslag nr. L 12:

Forslag til lov om begrænsning af udbytter, antieme og vederlag m.v.

(Fremsat 5/10 82. Første behandling 8/10 82. Betænkning 12/10 82. Anden behandling 14/10 82. Tillægsbetænkning 15/10 82).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Tove Lindbo Larsen (S):

Jeg tillader mig at kommentere de næste tre lovforslag samlet, da de hidtil har været behandlet samlet.

Disse lovforslag har efter regeringens opfattelse til hensigt at skabe en afbalanceret indkomstpøolitik, men det er fortsat socialdemokratiets opfattelse, at en sådan balance ikke opnås til fulde set i forhold til de øvrige lovforslag, vi behandler i dag.

Vi mener fortsat, at når monopoltilsynet ikke får stillet flere ressourcer til rådighed til administration af denne lov, vil det gå ud over administrationen af den permanente pris- og monopollov. Herved bliver forbrugerne dårligere stillet.

Som jeg sagde ved første behandling her i salen, har socialdemokratiet ikke skiftet standpunkt siden første behandling. På baggrund af, at der dog er tale om et begrænset værn for lønmodtagerne, vil socialdemokratiet ved afstemningen stemme hverken for eller imod lovforslagene.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Det skulle være unødvendigt igen at bede om ro i salen.

Collet (KF):

Fra det konservative folkepartis side vil vi anbefale de tre lovforslag til vedtagelse. Jeg føler i den anledning trang til på ny at anføre én ting. Det drejer sig om SFs stilling til lovforslag nr. L 12.

Nu er det ikke noget nyt, at SF gennem sit folketingsarbejde gør, hvad det kan for at sabotere erhvervsudøvelse i privat regie, men SFs ændringsforslag nr. 3 i betænkningen til lovforslag nr. L 12 er fuldstændig beskæftigelsesfjendsk. Konsekvensen af dette forslag vil være, at det vil være ulovligt i to år at aflønne bestyrelsen i nystartede virksomheder. Konsekvensen heraf vil være, at ingen vil påtage sig bestyrelsesarbejde i nystartede virksomheder. Resultatet heraf vil være, at opstart af nye arbejdspladser hindres. Er det virkelig det, SF vil? Det må det være, for jeg nævnedede dette problem under anden behandling, og SF har ikke stillet ændringsforslag til sit eget ændringsforslag eller trukket dette tilbage. Jeg synes, det er en meget trist og kedelig kendsgerning at måtte konstatere.

For god ordens skyld skal jeg nævne, at det konservative folkeparti vil stemme for alle tre lovforslag.

Rahbæk Møller (SF):

Da den konservative ordfører nu fortsætter debatten om ændringsforslagene fra anden behandling, som desværre blev stemt ned, skal jeg kort gentage, hvad jeg sagde ved andenbehandlingen, nemlig at hvis vort ændringsforslag var blevet vedtaget, som det